

РАБОТНИКЪ

(LE TRAVAILLEUR)

ОРГАНЪ НА БЪЛГАРСКАТА СОЦИАЛЪ-ДЕМОКРАТИЧЕСКА ПАРТИЯ.

ЦѢНА:

мѣс. 1 л. 25 ст., 6 м. 2 л. 50, 1 г. 5 л.

Въ странство: 7 лева.

10 стотинки всѣки номеръ

ВСИЧКО, ЩО СЕ ОТНАСЯ ДО ВѢСТНИКА, СЕ ИСПРАЩА

ДО РЕДАКТОРА И. ХР. ГАБРОВСКИ.

ТЪРНОВО.

АВониранието става:

Търново, у редактора

и въ печатницата „Работникъ“

На 21-й Мартъ (2 Априлий) стана погребението на самоубившия се съ револверъ

СЛАВИ ХРИСТОВЪ БАЛАБАНОВЪ.

Причинитѣ, които доведоха до такава трагическа смъртъ младия, едва двацетъ въ годишния, пълния съ надѣжди Балабановъ, не ни сж още точно извѣстни. Споредъ нѣкои писма отъ Женева, покойния се самоубилъ подъ наляганieto на едно геланхолическо настроение. Преди смъртъта си, покойния е написалъ двѣ писма, едно отъ които го пратилъ по пощата на своя другаръ Раковски, а другото оставилъ на масата въ стаята си, което го е взела полицията и щѣла да го даде слѣдъ представянieto отъ нѣкого пълномощно отъ родителитѣ му. Твърдѣ е важно да се знае съдържанieto на тия писма, особено на онова до Раковски. Отъ тѣхъ можемъ да сждимъ а истинскитѣ причини на таквотъ странно рѣшение на Балабанова да се самоубие.

Другаритѣ му въ Женева прекрасно изпълнили своя дългъ къмъ покойния другаръ; тѣ му приготвили едно най-тържественно погребение. На погребението присѣствуваха много нѣмски и французски работници съ двѣ червени знамена и студентитѣ-оциалисти съ свое знаме. До погребението и въ денъ на погребението се получили коло 25 съчувственни телеграми и толкова вѣнци и букети отъ социалистичѣ изъ азличнитѣ страни—отъ български, отъ нѣмски, руски, френски, полски социалистически дружини. На гроба му освѣнъ българскитѣ му другари—Петровъ, Вакаловъ, Раковски, Мутафовъ, Кутевъ, държали рѣчи швейцарския депутатъ Херитие, Лехановъ, публицистѣтѣ Бомели и Цертовичъ, представителя на студентческия оциалистически кружокъ при Женевския Университетъ.

Слави Балабановъ преди три години, слѣдъ свършването на VI-й классъ въ Руссенската Гимназия, замина за Женева да слѣдва по медицината. Ученическия му животъ е билъ пълненъ съ приключения. Надаренъ съ голѣма впечатлителностъ въсприемчивостъ, той е билъ гоненъ отъ гимназия въ гимназия. На 15-годишната възраст Балабановъ билъ ученикъ въ IV кл. при Пловдивската гимназия. Но а участието му въ ученическия бунтъ билъ исклученъ. Подиръ исклучването му отъ Пловдивската гимназия, той отишелъ въ София, гдѣто цѣли мѣсеци е прекаралъ животъ пълненъ съ лишения. Но скоро шестнайсетъ-годишния момъкъ билъ интерниранъ подъ коновой въ родния му градъ Стара-Загора.

Слѣдъ „помилването“ на „бунтовницитѣ“, ученици, Балабанова постѣпилъ въ Габровската гимназия. Но скоро напусналъ училището и презъ зимата 1888—89 г. се озовалъ въ с. Кърджалии (Старо-Загорско) и станалъ учителъ. Въ това време той мечталъ да прѣсне свѣтлината между тъмнитѣ народни маси, да ги просвѣти и ошастливи. Но грубия животъ въ село и учителствуванието му не го удовлетвори. Той пакъ постѣпилъ въ Габровската гимназия, дѣто се предадъ на сериозно изучаване естественитѣ науки и общественно-литературнитѣ въпроси. Изучаванieto на Чернишевски, Писарева, Добролюбова и пр. приготвилъ мѣтъ му за да мине по-сетнѣ съзнателно къмъ социализма.

Въ Габровската гимназия скоро той обърна вниманието на свойтѣ педагози. Въ това време въ Габрово Дружелюбовъ издаде българския преводъ на Енгелсовото произведение „Развитието на научния социализмъ“. С. Балабановъ се яви единъ отъ най-дѣятелнитѣ му распротранители. За това той билъ исклученъ отъ гимназията и постѣпилъ въ Руссенската гимназия. Слѣдъ свършването на VI-й кл. въ тази гимназия Балабановъ замина за Женева да изучава медицината, гдѣто азъ година на 15-й (27) Мартъ и свърши своя младъ животъ критически.

Въ Женева Балабановъ енергично се заловилъ да изучава и социалнитѣ науки. Това изучаване още повече го утвърди въ социалистическитѣ идеи; то му даде ясни научни понятия за социализма; той вече бѣше съзнателенъ социалистъ, въоръженъ съ знания и съ жажда да работи за тържеството на социализма. Колкото повече изучавалъ социалистическото движение въ странство, толкова повече се развивала жаждата у него да распротрани това учение и между българитѣ. Съ тѣзи цѣль, по негова инициатива и на неговитѣ другари, захванаха да издаватъ сборника „Социалъ-Демократъ“ издаваемъ въ Севлиево. Въ този сборникъ Слави Балабановъ е вземалъ подъ името Христовъ най-живо участие.

Такъвъ бѣше покойния Балабановъ. Ний даваме горнитѣ кратки свѣдѣния за живота му, като се надѣмъ, че неговитѣ близки другари ще направятъ това, което не можахме.

Загубата за социалистическото дѣло въ България е твърдѣ чувствителна. Но идеитѣ, за които той така кратко работи, но съ пълна вѣра въ тържеството имъ, ще въстържествуватъ. Всѣка, макаръ и най-малка лепта принесена въ алтара на социалистическото дѣло, приближава ни къмъ тържеството. За това е скѣпа памята за такива млади сили безвременно погинали, както Слави Христовъ Балабановъ.

За изборитѣ.

18-й Априлий е денътъ, въ който ще станатъ изборитѣ за Велико Народно Събрание. Въ тоя денъ българекитѣ народъ ще бжде повиканъ предъ избирателнитѣ урни да подаде своята бюлетина за народни представители—изразители на народната воля и желанія. Въ Великото Народно Събрание, чрезъ устата на тия свои избраници, българекитѣ граждани ще се произнесатъ и окончателно ще разрѣшатъ въпроса за измѣненieto на Конституцията. Този въпросъ, който предстои на Народното Събрание, е отъ сжщественна и капитална важностъ за страната. Окончателното приемане на проектиранитѣ въ Конституцията измѣнения е по-сѣгателство, нарушение на правата и свободата на българекитѣ граждани. Чрезъ тия измѣнения се узаконяватъ нѣкои постѣпки на правителството, които до сега сж се вършили на незаконно основание и които сж биле противъ интереситѣ на народа. Почти всички членове отъ Конституцията, които подлѣжатъ на измѣнение, се измѣнятъ не въ прогресивенъ, а въ регрессивенъ смисълъ, защото правата и свободата на българекитѣ народъ за напредъ ще бждатъ по-малко гарантирани.

Предъ видъ на голѣмата важностъ на въпроса, пита се—какво участие ще земе българекитѣ граждани по неговото разрѣшение? Ще вземе ли той живо участие въ изборитѣ, съзнателно ли той ще гласува за народни представители, или ще остави да го водятъ за носа разнитѣ партизани и да се распоредатъ съ неговата сѣдба, а той да нѣмѣе и слѣдѣе предъ тия безобразия и по-сѣгателства на най-святитѣ му права?

Опитѣтъ ни е научилъ да гледаме на мрачната страна на тия въпроси.

Споредъ Конституцията, у насъ всѣки има право свободно да гласува за когото ще. Но не така излиза въ дѣйствителностъ. Нашия народъ не е въенитанъ политически, не е живѣлъ и не живѣе политически животъ, вслѣдствие на което той не умѣе да цѣни най-святото си и всемогущо право—избирателното право. Българекитѣ граждани се ползватъ съ това право, но не знаятъ какъ да го упражняватъ. Въ изборитѣ тѣ се явяватъ просто като орждие въ рѣцѣтъ на управляющитѣ, една безсъзнателна масса,

която нѣма свои идеали и стремления и е готова слѣдъ всѣкого да се повлече, безъ да съзнава своитѣ интереси.

Изборитѣ и народнитѣ събрания сж лостовѣтъ, о които се крепи една извѣстна наредба и политика. Когато една партия, или извѣстна класа отъ обществото се стреми да дойде на властъ, тя преди всичко трѣбва да завладѣе законодателнитѣ събрания, отъ гдѣто съ силата на новоиздаденитѣ закони тя може изведнѣжъ да катурне стария общественъ строй и да осжществи своитѣ искания. Въ Европа всѣкитѣ почти партии съзнаватъ това и водятъ най-активна политическа борба. И работническата партия не е изжсѣхла да съзнае значението и необходимостта отъ политическата борба. Тамъ, гдѣто работницитѣ сж лишени отъ избирателни права, днесъ харчатъ всѣкитѣ си сили и енергия, водятъ най-ожесточена борба и харчатъ милиони срѣдства за достиганieto на тия права. Въ послѣдно време работницитѣ въ Белгия сж отдали всѣкитѣ си сили въ борбата за извоюване на избирателни права отъ които сж лишени, благодарение на днешната буржуазна наредба. Тѣ ще си извоюватъ избирателни права, но ще умѣятъ какъ да се ползватъ отъ тѣхъ. Въ Германия, Франция, Англия и въ всѣкитѣ почти европейски държави работницитѣ зематъ живо участие въ изборитѣ, благодарение на което сж сполучили да прокаратъ въ парламента по нѣколко представители-социалисти между които повечето сж избрани отъ срѣдата на самитѣ работници. По такъвъ начинъ работническата партия се старае да завладѣе парламентитѣ и чрезъ своитѣ представители-социалисти да осжществи своитѣ най-близки искания за сега и крайнитѣ си идеали за въ бждѣще.

А какво прави нашето работно население?

Нашия работникъ гледа на политиката като на нѣщо недостойно за него. Въ време на изборитѣ той стои пасивенъ, не взема никакво

Нека работниците не си правят илюзии, но по-скоро да съзнават, че не трябва да очакват никакви подобрения от своите господари. Единичното им спасение е въ социализма, за осъществяването на който те трябва да водят политическа борба, но борба съзнателна, борба класова. Работника трябва да разбере, че само работническата-социалистическа партия е истинската пазителка на неговите права и защитница на неговите класови интереси. Веднъж като разбере това, нашия работник не ще върви вече като опанка подиръ буржуазията, но ще премини и ще се присъедини къмъ редовете на социал-демократическата партия у насъ. Изъ между нейните членове той ще търси и избира хора, на които смъло може да повъри съдбата си безъ да се бои, че ще бъде излъганъ. Само когато въ Народното Събрание влизатъ социалисти, само тогава могат да се очакватъ някакви подобрения за работниците, а при сегашното положение и дума не може да става за „народно благо“, съ което толкова се експлоатира. За народна воля, за народно благо може да става дума само

Дѣйствително, този въпросъ би трѣбвало да си зададе всѣкой единъ, когото и още не сж заели съвременнитѣ фалшиви патриотически настроения, всѣкой съвѣстенъ гражданинъ, който честно и искрено желае доброто на човѣка. И въ тѣзи години, предъ видъ економическата еволюция, която се извършва въ България, нищо по право, по естествено и логично не може да се яви отъ този въпросъ. Той докажда необходимо въ главата на всѣкой единъ, който внимателно и грижливо е изучилъ економическото развитие на западъ и който не иска да си затваря очитѣ предъ суровата дѣйствителностъ у насъ. Намъ се пѣятъ постоянни хвалби за грижитѣ и старанията, които правителството употребявало за економическото повдигане на страната, а между това никой не обръща внимание на туй, кой именно извлича полза отъ тѣхъ и за кого тѣ сж правитѣ. Нашия народъ се представлява още като еднородна масса, между членове тѣ на която не съществува никакво противорѣчие въ интереситѣ. А между това работата стои съвсѣмъ друго-яче. Отъ първобитенъ въ сръдствата и пачина на работението, нашия народъ бързо и твърдо върви по пътя на капиталистическото производство и тѣзи еднородна масса отъ дребни земледѣлци и занаятчи се распада вече на два съвсѣмъ противоположни по своитѣ интереси класа: богати и бѣдни. И

*) Не ще съмнително, че под натиска на капиталистическото производство във другите страни, ний сме принудени да съхнем пътя на развитието си.

До вчера първоитни измислено отношение и съ стар производство, ний вече видя въ последнитъ години, под на чуждата конкуренция, и почнаха да никнатъ една по едни фабрики, да съсипватъ запаяти и така сломенитъ есна струпироватъ около себе си под наемни работници. Сливенъ, Калоферъ и пр. се стремятъ заематъ своето почетно мѣсто имъ подобава въ настоящия обрънатъ на чисто промишлен трове. Ний не сме противъ добно течение на работитъ, за напълно убѣдени, че само то може да се достигне до едно то бъдъще. Ний тукъ конг само голия фактъ и искаме жемъ на противоположността реситъ между така образувъ два слоъ отъ населението. А реситъ на капиталиститъ и тѣ сж противоположни, за толед нимъ, че трѣбва ни особенъ особена гениалностъ за да се бов Ако работниците искатъ, щотъ трудъ да бжде заплащанъ нагн това тѣхно желание е несъто при сегашния редъ на раб с струмленieto на капиталиститъ тѣзи последнитъ гледатъ колъдр можно по малко да плащатъ т челятъ повече. По този начинъ да се прокара паралелъ по это точки, кѣдето интересъ е цитъ и капиталиститъ се е да се покаже на тѣхната прст ложностъ. И бихме го наприда чуха и глухитъ, ако са бохме, статията ни да не съ много дълга. Нъ за работниците плещитъ на които лѣжи цѣлъ отъ днешния неудовлетворителн едавъ е нужно, мислимъ, да ве втари това. Тѣ и тѣй видяно колко общо може да има тѣхно голенствие съ стойността и стр тѣ на фабрикантитъ.

*) За съжаление, аз не мога в дадената минута да покажа номера на журнала, в който тий се появява. По думите на един от редакторите на цюрихския "социално-демократ" тий биле напечатани във "Berliner Volksblatt".

Социалната демократия се явява, по такъв начин, въ Германия като единствена републиканска партия, а пролетариата като единствено сериозен носител на републиканските тенденции. Въ това обстоителство трѣбва да се търси причината на умразата, на Глемарка и на всичките реакционери въ Германия. Отъ тука произтичатъ всичките имъ отчаяни мѣрки противъ социалистическата партия. Тий знаятъ, че щомъ като разрушатъ или отслабятъ нейната сила, непременно би премахнали опасността отъ възраждането въ Германия на една енергическа либерално-оппозиционна партия, тъй като безъ сериозна поддръжка отъ страна на работническата класа, подобно противомонархическо движение не би имало никакъвъ успѣхъ. За това феодалната и правителственната партия употребѣи всичките си усилия за да смаже социалната демократия, макаръ и да бѣха убѣдени, че послѣдната „никога на минута нѣма да престане да развива ясно съзнание на работничитѣ, че интереситѣ на буржуазията и пролетариата сѣ право противоположни;“ Тя за никакви блага нѣма да стане съюзникъ на монархията; наопаки,

По реакцията много добръ разбираме какви престъпления, какви драгоновски не могат извършват и даже обезсили със в демократия. Единият пък само можало да се към тази цел: да възбудят въ един или колко центра, макаръ би пъкъ прилично ани стание два-три дребни, но кървави бунта. Съ би измървни хиляди отъ народа и посѣтъ гал „на общественното спасение“ ще разстрѣе а обѣсятъ още пѣколко хиляди, ще прататъ в лонинѣ и затворитѣ заподозрѣнитѣ лица. мѣнитѣ дѣйствието на конституционнитѣ ще провъзгласятъ диктатурата на „за крѣвта.“ По такъвъ пъкъ би се убили и два зайца: социалната демократия, ако изстрѣбена, то поне ще бѣде задушена на и по-вече години и въ сѣщото време би веѣкаква сѣпка отъ либерализмъ. Но тѣзи на реакцията се разбиха въ пухъ и пра съзнателността и дисциплината на напъ словес отъ Германскій пролетариатъ: по хванемъ открита въоръжена борба съ неш не тогава, когато имъ се иска и когато това за тѣхъ, а когато това ще бѣде съгдно Тѣй си е казвала социалистическата ч германскій пролетариатъ — и всевъзможни планове на правителството си останали предъ приетата единъжъ тактика на соци

Но ако е тъй, ако и България вър-
и по пъти на капиталистическото про-
зводство, несправедливостта въ рас-
редблението на богатствата става отъ-
знь на денъ по-осизателна, ако на-
ето население се распаде сѣ повече
повече на два противоположни ла-
ра: богати и бѣдни, то пита се: ка-
о е направило правителството за
питиѣ и другитѣ, съ какво е засви-
телствувало, че то се грижи еднакво
повдиганieto на единѣ, както и за
лекчението отъ части участта на
ругитѣ? Отговора на това питанне,
и, ще бѣде ясенъ за всѣкой раз-
анъ човѣкъ, който поне повърхностно
сѣдѣлъ вътрѣшната — економическа
ителност на правителството. И на-
тина нашето правителството е на-
авило и върши постоянно за повди-
нието на капиталиститѣ толкова мно-
ко, колкото, отъ друга страна, блѣсти
пълно игнориране и незачитанне
интереситѣ на фабричнитѣ работници.
тѣ, построи съ народни сръдства из-
рѣлата фабрика въ Габрово, прави-
стѣжка и дава различни привилегии
акционернитѣ дружества, прѣдпо-
та мѣстнитѣ наеци за обличание на
остѣжката, макаръ и по скѣпи. И вси-
разумно, това се прави за пълнение реси-
то. А на опѣзи галени дѣщица, които сѣдба-
и и е надарила съ по нѣколко стотини
за тедеи лева и които посѣтъ миловидно-
обенъ име „капиталисти.“ Ето защо не
да се бѣва да ни очудва ни най малко,
б, цотъ) виждаме днесъ единъ отъ изрвитѣ
нѣ наггарски фабриканти, при празнува-
неството 10 год. юбилей отъ основанието
рабо своята фабрика, да не забрави и
листвитѣ покровители и имъ проважда
коледравителни телеграмми и желае дѣ-
щатѣтъ животъ за благого на отечествен-
начитѣ милионери. То устрои Пловдив-
ь по то изложение, на което ползата из-
е тѣ прѣдъ сѣмнителна, нѣ цѣлѣта му
е сѣрѣжна ясно, тя е: повдиганне на
ата прѣтната индустрия и капиталисти.
нашѣтѣта народъ! Истрѣгнаха отъ казна-
ко сѣ нѣколко стотини хиляди лева, облѣ-
а не съ кървавъ потъ и сълзи отъ на-
тнични селенинѣ, за да се издигне този
и цѣлѣтъ Ваалъ и се подканиха всички да
рителѣтъ да му се поклонятъ. Нѣ перѣтъ
мѣ, да всичката тѣзи економическа дѣя-
вижѣност на нашето правителство е новия
на тѣжѣтъ за покровителство мѣстната ин-
ѣта истрия. Споредъ самия официозенъ
етникъ „Свобода“ съ този законъ на
италистичитѣ у насъ се даватъ такива
ирни права, които ни едно евро-
иперѣско правителство не било давало до
то пра. И наистина подобенъ законъ мо-
да се роди само у насъ и никѣдѣ
азбѣтъ, гадѣ. Съ него тѣ се освобождаватъ
мѣстѣтъ емлякъ, отъ патентовъ налогъ и
ли сѣбъ военна повинность. Нѣ това не е
о да се нищо. Тѣ се освобождаватъ и отъ
единѣ алициенъ налогъ. Браво, господа!
сичѣтъ ачи, българския работникъ, нестига,
сѣбъ своя трудъ и машини храни ка-
ѣта, галиста, ами ще бѣде принуденъ и
асѣбѣ да дѣли отъ своята оскѣдна дне-
пратѣтъ заплатата, за да учи и дѣцата му.
иѣва е, както виждате, сѣ за благого
нитѣ народа. Но ний се отказваме отъ
натѣтъшното изброиванне венчѣтитѣ
ивилегии, съ които този законъ на-
рѣва нашитѣ фабриканти, защото
рѣваме, че тѣ по своята чудовность
ѣбѣва вече всѣкому да сѣ известни,
ѣе преминемъ къмъ другата страна
въпроса.

И тъй, когато правителството дари-
такива нечувани привилегии на бо-
титѣ, то какво е направило за за-
ждающия се вече градски пролетар-
ѣтъ, за фабричнитѣ работници? Що
както е направило то за подобѣрѣше-
на тѣхната участъ? Отговора на
ва питанне е ясенъ и той не може
бѣде другъ, освѣтъ: Ний брони-
че съ десетки фабрики, а между това
правителството не се погрижва поне
да урегулира работнитѣ часове на тѣзи
нещастни сѣщества, които работятъ
вътрѣ и съ своя трудъ и машини обо-
гатаватъ фабрикантитѣ. Въ Австралия
работятъ 8 часа, въ Англия и Амери-
ка на много мѣста — сѣщо въ Швей-
цария — 11 ч., даже въ Русия има
фабриченъ законъ, а въ насъ тѣзи ра-
боти сѣ оставени съвсѣмъ на произ-
вола на фабрикантитѣ и тѣ могатъ
свободно да се распорѣждатъ по воля-
та си. Ужасна е експлоатацията и про-
извола, господа, които се вършатъ въ
нашитѣ промишленни центрове и надъ
мжже и надъ жени и дѣца работници,
тѣзи нещастни рожби на капиталисти-
ческото производство и никому не до-
хажда на умъ поне отъ състрадание
и хуманность да обърне внимание на
тѣхъ. Нашитѣ работници се трудятъ
въ фабричитѣ по 15—16 ч. на денъ
съ една печувана писка дневна запла-
та: отъ 50 ст. до 1 л. Ний нѣмаме и
оце законъ, който да урегулира дѣ-
тинския и женския трудъ, да опредѣлява
какви трѣбѣва да бѣдатъ фабричитѣ въ
хигиеническо отношение. Немаме за-
конъ, който да осигорява инвалидитѣ
работници, онѣзи, които сѣ пострадали
и осакатели при самата фабрика. Нѣ-
маме фабрични инспектори, немаме . . .
нѣ за Бога, що имаме? Или имаме
законъ, който усигорява бѣдѣщето на
чиновници и министри, що искаме по-
вече, това е достатъчно. Нѣ да про-
дѣлжаваме ли още?

Ето това е то венчѣтата обширна и
плодотворна економическа дѣятелность
на дневното правителство, това сѣ
благата, съ които то обеснива българ-
ския гражданинъ. Нашитѣ читатели
отъ венчѣто горѣизложено виждатъ вече
ясно, какъ то твърдо и послѣдователно
се грижи за интереситѣ на богатитѣ,
а бѣднитѣ и немѣющии работници отъ-
хвърли на страна, като непотрѣбенъ
дринелъ или съвсѣмъ ги игнорира. Друго-
иче асѣлъ и не може да бѣде. Въ всѣ-
кой държава, кѣдѣто сѣществувала клас-
сово подраздѣление на народа, прави-
телствата се явяватъ винаги защитници
на господствующата класа. Така по-
стѣпватъ правителствата въ Франция,
Германия, Италия и пр., така става и
у насъ. Но нашитѣ работници трѣбѣва
да разбератъ тѣзи горчива истина и
направятъ това, което тѣхнитѣ събра-
тия на Западъ сѣ направили и вър-
шатъ. Тѣ трѣбѣва да разбератъ, че
тѣхното освобождение зависи отъ са-
митѣ тѣхъ. Никое правителство, ка-
квото и да било то, ако само не е из-
лѣзло изъ тѣхната сѣрѣда, не може
и нѣма да понесе да имъ помогне. До
тогава, до когато буржуазията госпо-
дарува, тя винаги ще гледа своитѣ
интереси, ще избира и поставя такова
правителство, което е по угодно ѣ и
никога нѣма да се рѣши да махне съ-
ража и унищожи сама себе си. За
това на нашитѣ работници не остава
нищо друго, освѣтъ да разбератъ общ-
ностьта на своитѣ интереси, да се
сгруппиратъ и образуватъ силни дру-
жества и съ общи усилия да работятъ
и принуждаватъ правителствата на от-
стѣпки. А така организирани и съ по-
добно направление, тѣ вече ставатъ
сѣзнателни социалъ-демократи, защото
тѣзи послѣднитѣ не сѣ нищо друго,
освѣтъ пакъ братия, излѣзли изъ тѣх-
ната сѣрѣда, изразители на тѣхнитѣ
общи мисли и желания. И тѣзи партии
ще се увеличава постоянно, защото,
по самата сѣщность на своето учение
тя обхваща венчѣто честно, нещастно,
гладно и разбито, което дневния еко-
номически строй е отритналъ на страна,
захвърлилъ и забравилъ. Така работ-
ничитѣ ще образуватъ една яка стѣна
и никое правителство не ще бѣде въ
сѣстояние да ги разбие. Буржуазията

полека-лека ще бѣде принудена единъ
денъ да преклони съвсѣмъ вратѣ предъ
справедливитѣ искания, понеже и мо-
ралната сила и численностьта ще бѣ-
дѣтъ на тѣхна страна. И тѣ ще ус-
пѣятъ и ще се освободятъ отъ това
несносно економическо нго, подъ което
лѣжатъ сега. А една отъ тѣзи, които
вѣрѣва дълбоко въ свѣтото и честито
бѣдѣще, сѣ и тѣхната другарка по за-
нятие:

Елена.

ЖЕНАТА и СОЦИАЛИЗМА
(Бebelъ).
АНАЛИТИЧЕСКИ ПРЕВОДЪ.
(Продължение).

VI. Социалистическата държава.

Тая глава съдържа едно забѣжително
изложение на общественитѣ отношения,
които ще се въдворятъ въ социалистиче-
ската наредба, сѣрѣтъ въ бѣдѣщето об-
щество.

Ний много бихме желали да я приведемъ
тукъ испѣло, но по нѣмание на мѣсто,
ний сме принудени да направимъ само
извлечения.

„А. — Капиталистическата експропри-
ация, която ще сѣздаде социалистиче-
ската наредба, ще даде удовлетворение
на венчѣки, на цѣлото общество. Вед-
нѣжъ извършена тая експроприация
ще турѣ нови основи на обществото и
сѣвсѣмъ ще измѣни човѣшкото сѣще-
ствование на всѣмъ. Сегашната ор-
ганизация ще стане безполезна и отъ
Държавата като нѣма да има вече
пужда тя ще изчезне както изчезва
религията щомъ вѣрѣта въ свѣрхес-
тественното не сѣществувала.

„В. — Основния законъ на социали-
стическото общество е трудътъ. Всѣкой
членъ на обществото е длѣженъ безъ
разлика на полъ да работи.

„Този законъ е справедливъ и необходимъ
защото: 1) Никой не може да удовлетвори
пуждитѣ си безъ да работи; 2) никой
здравъ човѣкъ нѣма право да живѣе отъ
трудѣтъ на другитѣ.“

„Колко работни сили сѣ нужни и колко
сѣ нуждитѣ, които трѣбѣва да се удовле-
творятъ за това ще се държатъ статистици,
но които ще се опрѣдѣли сѣрѣдни необ-
ходимъ работенъ денъ.

„Понеже всѣкой членъ на обществото
ще бѣде длѣженъ да работи и да помага
за развитието на науката, то никой нѣма
да бѣде притоваренъ съ работа. Тогава
работника нѣма да се занимава, както
е сега, само съ единъ занаятъ, съ едно
и сѣщо производство, което затѣнява пе-
говия умъ; той ще има свободно време
да изучава науката и да се интересува
отъ всичко.“

Тая общественна организация, основана
на свободата и законностьта, въ която
всѣкий ще отговаря за всички и всички
за всѣмъ, ще възбужда чувството на
солидарность между хората; ще имъ вну-
ши любовь къмъ трудѣтъ, като го направи
до нимаи-кѣдѣ приятенъ. Тогава трудѣтъ
ще стане по производителенъ и произведе-
нията по усѣвършенствувани.

Всичко това ще породѣ изобретателенъ
духъ, всѣко ново усѣвършенствувание въ
начинитѣ на производството, въ машинитѣ
ще намалява трудѣтъ и хората ще иматъ
по вече време да се занимаватъ съ удо-
влетворение на своитѣ висши нужди. Това
е противоположно на онова, което буржу-
азията смѣта за социализмъ.

Въ сегашното общество множество изо-
бретатели заглѣхвѣтъ и не могатъ да осѣ-
ществятъ своитѣ проекти по причина на
общественното равнодушие. Въ бѣдѣщето
общество, напротивъ, изобретателитѣ не
само че нѣма да бѣдатъ експлоатирани и
оголвани, но ще имъ се дава всичко какво-
то е нужно за осѣществяването на сво-
итѣ проекти, което на по вѣчето имъ отка-
зва сегашното общество.

Освенъ това, и най главно, че тогава
техническитѣ успѣхи, новитѣ машини и пр.
нѣма да пораждатъ сиромашия, както е
при капиталистическата наредба, напро-
тивъ тѣ ще намаляватъ трудѣтъ и по
тоя начинъ, както казахме и по горѣ, ще
позволятъ на венчѣкитѣ членове на общество-
то за удовлетворяване своитѣ лични ну-
жди, умствени потрѣби. Всѣкий ще може
да развива правилно способноститѣ си.

(С. Пидва).

МАЛКА КОРРЕСПОНДЕНЦИЯ.

Солунъ. Н. Н. 14 фр. получени. Ще ви се ис-
пратятъ книгитѣ.
Харманий, А. Н. Испратихме исканитѣ броеве.
Побързайте.
Варна. П. В. Не се безпокойте. Ще направимъ
справка и ще ви отговоримъ получили ли сме или не.
Кула, Г. Г. Получихме материалъ.
Т. Назарджикъ, Велчево. Получиха се 12 л.
Буртъ Вунаръ, И. С. Получени 5 лева.
Жокова, В. А. Е. Всичкия материалъ е полу-
ченъ. Не се безпокойте. Ще пуснемъ листовѣтъ.
Ямболъ. Получихме 150 лева.

СОЦИАЛЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ.
ВЪ БЪЛГАРИЯ
СОФИЯ.

Не веднѣжъ сме писали ний — слово-
слагателитѣ, че нашето положение, като
наемни работници, е едно отъ най неза-
виднитѣ. Ний подлежимъ на сѣщата екс-
платация, както всички работници, които
сѣ лишени отъ сръдства за производство
и сѣ принудени да продаватъ свои трудъ
на господаритѣ капиталисти. Поставени въ
такива лоши условия, ний сме лишени отъ
всѣкакви права, нѣмаме свободна воля и
желания, но сме длѣжни безприкословно
да исполняваме волята и желанията на
своитѣ господари капиталисти. Тѣ сѣ сво-
бодни да ни каратъ да имъ работимъ
толкова време, колкото тѣ щѣтъ, да ни
плащатъ колкото щѣтъ и когато щѣтъ. Го-
сподаритѣ ни каратъ да имъ работимъ
цѣлъ денъ безъ почивка, нѣ когато дойде
време да ни плащатъ за трудѣтъ, тѣ поч-
ватъ да се начумѣрватъ и избѣгватъ сѣрѣ-
щата си съ насъ.

Азъ ще опиша, какво се случи съ
насъ словослагателитѣ въ една тукашна
печатница. Такива случки не сѣ рѣдки,
но тѣ заслужаватъ внимание, защото съ
тѣхъ се изважда на явѣ нашето мизерно
положение като работници и безчеловѣчни-
тъ отношения на господаритѣ спрямо насъ.

Уморени, измѣчени отъ ежедневната
многочасовна работа, ний съ нетѣрпѣливе
очаквахме Всенедѣлскитѣ празници — дни-
тѣ на почивката и веселнето. Работихме
до Великиятъ петѣкъ, нѣ когато дойде време
да получимъ възнаграждението за трудѣтъ
си, да се пораспуснемъ като венчѣкитѣ хора
и да отпразнуваме весело празникитѣ,
господаритѣ не ни погледна. Цѣлъ денъ
го чакахме съ нетѣрпение да дойде да ни
плати, за да си набавимъ нуждитѣ за
презъ празникитѣ нѣща, нѣ стѣмни се
вече и ний трѣбѣване да си отидемъ като
поразени. На другия денъ отиваме при
господаритѣ да си искаме възнаграждение-
то, нѣ той щомъ като ни видѣ, мѣтна се
на фойтона и не се чу, ни видѣ. Отиде,
види се, нѣкадѣ по ближнитѣ бани, а насъ
остави да правимъ празникитѣ съ празни
кесени и безъ хлѣбъ.

Сѣщата вечеръ отидохъ на гостилницата
и тамъ пакѣрихъ единъ другаръ — работ-
никъ въ друга печатница, седналъ при ма-
сата загриженъ, парализиранъ повече отъ
мене.

— Какво тъй си се огрижилъ приятелю?
попитахъ го азъ,
— Остави се, чюдя се и се май съ тѣи
наши господари!
— Да не би да ви е сполѣтила сѣщата
участъ, както нашата?
— Да, да. Много ми е тежко приятелю,
като виждамъ, какъ немилостиво се отна-
сятъ господаритѣ спрямо насъ — работни-
цитѣ. Преди четире дни бѣ ми обѣщавъ,
че ще ми даде 40 лева да прати на майка
си, а днесъ, какво да видинъ, показва ми
пакъти.

— Такива години сѣ настанали, при-
ятелю. Какво още не ни очаква! Ако ний
единъ денъ не съзнаемъ това, ще бѣдемъ
поставени по долу и отъ самитѣ животни,
съ които си служимъ.

— Не зная какво да се прави. Много
ми дотегна.

— Правението е това; Да се съберемъ
единъ денъ и да помислимъ за цѣлѣтъ на
тѣй зло. Сами ний отъ главитѣ си теглимъ.
Хора не-работници сѣ се интересуваха
за подобрене на нашето положение, а
ний не искаме и да знаемъ. Четенъ ли
в. „Работникъ?“ Въ него хората ни по-
сочватъ най лесния способъ — *организация-
та*. Да се организираме и да преминемъ
въ редовѣтъ на социалъ-демократическата
партия у насъ. Тя е партията на угнете-
ната класа въ обществото. Тя е, която
ще избави човѣшкостъ отъ всѣкакви
вериги и робство. Само подъ нейното знаме
ний можемъ да намѣримъ спасението и да
се освободимъ за винаги отъ своитѣ госпо-
дари капиталисти.

Въ тоя ни разговоръ съ другарѣтъ ми

земаха участие и други работници, които стояха отъ страна и ги слушаха. Въ същата вечер рѣшихме да направимъ една покана до всички словослагатели, които не сж членове на Типографското дружество, да се запишатъ за такива, та послѣ като се организираме въ една сила, да почнемъ да се боримъ за правата си и за подобрене положението си. Само когато си подадемъ братски ръка всички работници и се организираме въ една работническа социалистическа партия, само тогава можемъ да противопоставимъ своитѣ сили сръбнитѣ на господаритѣ и да искаме право и свобода.

Да живѣе международний социализмъ!

Словослагателъ:

П—въ.

ПЛОВДИВЪ.

Принудени сме по причина на ограничеността на колонитѣ на вѣстника да направимъ извлечение отъ ескасата, държана отъ Д. П. Общинский въ едно отъ редовнитѣ засѣдания на пловдивската мѣстна дружина.

Г-нъ Общинский излага причинитѣ за появяването на капитализма у насъ. Той описва економическото и политическото направление на нашата буржуазия и класово правителство, които сж необходими слѣдствия отъ борбата за съществуване; доказва ни, че ако искаме да съществуваме като народъ, ний трѣба да се подчинимъ на историческото развитие на народитѣ и по необходимостъ да приемемъ машинното производство, защото то ни се налага. Съ една рѣчь, той ни показва, че сме принудени да слѣдимъ економическото развитие на Западна Европа въ най съвършени му видъ, защото се намираме подъ пълното му влияние. Нъ като се опира на економическото развитие на нашата страна, като доказва, че ний по необходимостъ трѣбва да приемемъ капиталистическия начинъ на производството, Г-нъ Общинский намира като законно слѣдствие отъ всичко това и появяването на социализма у насъ.

Той ни доказва историческото оправдание на социализма у насъ като идея, която е слѣдствие отъ днешната буржуазна наредба и която намира теоритическо и практическо изражение всредъ българската социалъ-демократическа партия.

Другари,

„Тия, които искатъ коренното унищожение на днешната буржуазна наредба съ унищожението системата на наемния трудъ, тия хора не сж мечтатели, утописти, а тѣ сж изникнали благодарение на днешната економическа наредба, която въ собствениитѣ си недра носи зародиша на самоунищожението, който отъ денъ на денъ расте пропорционално съ развитието на машинното производство.

Ний, които сега съставляваме авангардата на социалистическото движение у насъ, сме длъжни като работници да пропагандираме идеитѣ на научния социализмъ, да развиваме класово съзнание у нашитѣ работници, да имъ покажемъ, че днесъ не съществуватъ „народни“, а класови интереси, че при днешното положение работницитѣ не могатъ да скъсатъ веригитѣ на експлоатацията до гдѣто не съзнаатъ своитѣ интереси и тѣхната противоположностъ на тѣзи—на капиталиститѣ и че работницитѣ не трѣбва да очакватъ туй спасение отъ своитѣ господари или фабри-капти, нито отъ самото правителство, което защитава интереситѣ на имущата класа, а тѣхното освобождение е въ тѣхнитѣ ръцѣ, тѣ сами трѣбва да си *извоюватъ* принадлежатитѣ тѣмъ права и никой другъ. За постигането на тая наша благородна цѣль, разбира се, ний можемъ да сръбнимъ много събъни отъ страна на нашето буржуазно правителство, но тѣ не могатъ да бъдатъ причина на индиферентностъ и пехайство, а напротивъ причиняватъ борба, която се явява като по силенъ токъ за пропаганда въ самото време се калечатъ самитѣ дѣйци, които намиратъ правствено подкрепление въ нея. Аналогичнитѣ опити на миналото на челоуѣчеството ще дадатъ историческо оправдание на тия гонения. За популярностъ ний служи самото християнство. Христосъ биде распнатъ на кръстъ, неговитѣ послѣдователи наказвани чрезъ огънь, затворъ, убийство, но умъртвиха ли идеята?— Напротивъ, тѣ я популяризираха. И слѣдъ туй, когато болшинството разбра сжщността на християнството, осаждаше логиката на противникитѣ и тѣхнитѣ дѣла. Другари, бѣдливото ще цѣни, насъ и нашитѣ дѣла. Началото винаги е мъчно.

Съ насъ е историята и тя иска пѣщо отъ насъ. Единодушно напредъ! Вѣднѣшето е въ нашитѣ ръцѣ.“ Тѣй завършва нашия другаръ:

Д. П. Общинский

ВЪ СТРАНСТВО

Испания: изборитѣ въ Испания. Приготвенитѣ за празнуването на 1 Май. **Белгия.** Борбата за всеобщо гласоподаване. Обща грева.

Въ послѣднитѣ избори въ Испания кандидатитѣ на Социалъ-демократическата партия сж получили около 7,000 гласа, сир. 2000 гласа по вече отъ колкото въ миналитѣ избори. По поводъ на това „Социалистъ“, главния органъ на партията справедливо забѣлжава: „че ако се вземе предъ видъ каква върла война водиха противъ нашата партия изобщо и частно противъ нашитѣ кандидати республиканскитѣ партии и хитроститѣ, които тѣ употребяваха за да уграбятъ гласовѣтъ на социалистическитѣ кандидатури, ний трѣбва да признаемъ, че придобититѣ резултати означаватъ успѣхъ на активнитѣ сили на Испанския пролетариятъ.

Тия 7,000 гласа като дѣйствителни съпартизани на нашето учение представяватъ рѣшителна воля за якото организиране на експлоатираната класа и да я повдигнатъ въ единъ даденъ моментъ да смаже капиталистическото общество и върху неговитѣ развалини да създаде една хармонична и справедлива наредба къмъ която ни води научния социализмъ.“

Така посрѣщатъ социалиститѣ своитѣ побѣди. Тѣ си даватъ отчети за всѣка една стѣпка на своята дѣятелностъ, като отбѣлжаватъ и най малкитѣ успѣхи и поражения.

* * *

Въ всичкитѣ страни сега ставатъ приготвенитѣ за международната манифестация на 1 Май.

Въ Франция работницитѣ сж рѣшили да напустятъ работата си и да манифестиратъ по различни начини въ полза на тѣхнитѣ искания. Въ Англия, Белгия, Германия, Австрия, съ една речъ, въ цѣлия свѣтъ ставатъ предварителни митинги, избиратъ се комитетни и правятъ всѣкакви приготвенитѣ за настѣпающия празникъ на трудътъ.

Буржуазията съ страхъ очаква приближаването на тоя Великъ за работническата класа празникъ. Вѣстникитѣ подканватъ властитѣ да взематъ сериозни мѣрки за ограждането на священната собственостъ на „редътъ и тишината“. Трѣскава дѣятелностъ се развива на всѣкъдѣ. Има защо да се боятъ експлоататоритѣ. На ли 1 Май е живъ протестъ противъ тѣхната експлоатация и най явно доказателство за международната солидарностъ на работницитѣ?

* * *

Въ Белгия, както знаятъ читателитѣ ни, се води ожесточена борба за всеобщото гласоподаване. Работницитѣ взематъ най-живо участие въ тази борба. Въ цѣль редъ манифестации, гревни, публични събрания, тѣ се изказватъ за общото гласоподаване и сж рѣшени да се борятъ до послѣдна капка кръвъ за да извоюватъ това сжбно за тѣхъ право. На конгреситѣ въ Гандъ, Белгийската работническа партия още единъжъ потвърди по-напрежениитѣ си рѣшения за обща стачка въ случай, че парламента отхвърли всеобщото гласоподаване. Камарата се растури, като отхвърли всеобщото гласоподаване. Белгийската буржуазия предвиждане лопитѣ за нея сегинни отъ всеобщото гласоподаване, отъ което пролетариата можаше да се въсползува за да прокара своитѣ искания, и не се рѣши да го приеме. Но пролетариата не се сирѣ предъ това рѣшение на буржуазията. Той си остана вѣренъ на своитѣ рѣшения. На всѣкъдѣ работницитѣ правиха гревни, за да покажатъ на буржуазията, че тѣ искатъ всеобщо гласоподаване и сж рѣшени да употребятъ и най-рѣшителнитѣ мѣрки. Гревитѣ отначало мѣстни, полка-лека вземаха общъ характеръ, до като най-послѣ рѣшенето, потвърдено на Гандския конгресъ се приложи. Общата грева избухна. Работницитѣ отъ всичкитѣ индустрии изъ голѣмитѣ индустриални центрове напустиха работата и излѣзоха на улицитѣ. На всѣкъдѣ се отразява това спирание на работата: почти всичкитѣ работници отъ голѣмата индустрия, много отъ малката и сръбната сж напустили работата подъ сигнала, даденъ отъ работническата класа.

Въ Фландрия гревата е разпространена.

Тъкарството металургията и столарството сж спряха отъ гревиститѣ. Гандскитѣ гревисти сж по-вече отъ 20,000 мъже и жени. Въ Грамонъ и наоколо има хиляди гревисти. Всичкитѣ постоянствуватъ съ нечувствана енергия, рѣшени при това да побѣдятъ.

Въ Брукселъ никога не се е виждало подобно движение. Отъ всичкитѣ индустрии и въ всичкитѣ фракции на работническата класа има многобройни гревисти. Навсѣкъдѣ има грева, всичко е въ удивителна солидарностъ, която срутва сърдцата и подканя ентузиазмътъ.

Буржуазията и правителството сж на шрекъ. Белгийската буржуазия никога не е претърпявала подобна загуба. Това тя разбира и страшно си отгъстява на работницитѣ. Полицията, войската, жандармерията сж на пейна страна. Тия послѣднитѣ нищо не падатъ: колятъ, застрѣлватъ, претърсватъ минувачитѣ и жилищата; въ механикитѣ и по улицитѣ е попрѣскано съ кръвъ, намушватъ хората на шии, като връбчета, и въобще употребяватъ най-звѣрскитѣ мѣрки. Живота на единъ или няколко работника не струва нищо, само и само да се потуши всичко, да се запази съществувающия редъ.

Нѣматъ право работницитѣ да се събиратъ на улицитѣ, да се събиратъ въ залитѣ, да говорятъ въ митингитѣ. Заповѣдвано е на жандармитѣ, полицейскитѣ, пожарнитѣ, гражданскитѣ власти всичко да распрѣсватъ, да премахватъ. Такова е сега положението въ Белгия. Единъ режимъ, който се крени, посрѣдствомъ жестоки дѣяния, каквито могатъ да се видятъ сега въ Брукселъ и въ цѣлата страна, престѣпването на Конституцията, която тѣ сами сж създали, не е никакъ солидно. По ето че и послѣдното сръдство на правителството, скотската сила, остана безсилно. Вѣрността имъ у армията е съмнителна. Работницитѣ умиратъ подъ куршумитѣ на стрѣлцитѣ, когато тѣ искатъ да засѣдаватъ съ солдатитѣ.

Но нека управницитѣ на Белгия не забравятъ, че социалистическата пропаганда намира почва и у солдатитѣ и вече нека

знаятъ, че тѣ сж въ редовѣтъ на нѣматъ и тѣ не иматъ грева, като работницитѣ. Тѣ ще послѣдватъ своитѣ брати по фабрикитѣ и тѣ стоически режимъ ще рухне като къща.

Както и да е, въпреки звѣрското правителството, Белгийския пролетаръ се бори съ голѣма енергия, утѣ побѣдата. Гревата нанеси опасностъ на буржуазията и по неволи е много да отстъпи на народа, като вото му за гласоподаване, което настоятелно иска.

Ето какъ Белгийскитѣ работницитѣ за извоюването на едно правствено право. Тѣ ще побѣдятъ си извоюватъ всеобщо гласоподаване и умѣятъ какъ да се въсползатъ него. И тогава горко на буржуазията!

ОБЯВЛЕНИЕ.

И зѣзели сж слѣдующитѣ въ **Вѣлг. соц.-демократическа Вѣб.**

- 1) Що е социализмъ и има ли та насъ? отъ Д. Вратановъ. Търново. 1891 г.
- 2) Какво искатъ социалъ-демократитѣ. П. Хр. Габровски. Търново 1891 г.
- 3) Първий Май. Превелъ Германовъ. 1892 г.
- 4) Коллективизмътъ, отъ Жюль Гей. П. Хр. Габровски. Търново 1892 г.
- 5) Какъ е и какъ трѣбва да бъде хелмъ Либкнехтъ. Превелъ Шумень. 1892 г.
- 6) Работническото движение и Социалмокрация. Превелъ отъ руски Х. Шумень. 1892 г.
- 7) Опитъ върху Научния Социализмъ, критика на капиталистическото произво. П. Араприадисъ. Превелъ отъ френски. 1892 година.
- 8) Социализмътъ и задачата на работна класа, отъ Д. Влагосъ. Шумень. 1892 година.
- 9) Религията на Капитала отъ Поль Превелъ Г. Бакаловъ. Шумень 1892 г.
- 10) Августъ Бебелъ (германски столаръ) отъ Поль Лафарга. Превелъ отъ П. Хр. Габровски. Шумень 1892 г.
- 11) Кой на чий гърбъ живѣе, отъ П. Превелъ Е. М. Шумень 1892 год.
- 12) Коммунизмътъ и Економическата отъ Поль Лафарга. Превелъ отъ Шумень 1893 год.

ПУБЛИЧНА ПОДПИСКА

БЪЛГАРСКО ТЪРГОВСКО ПАРАХОДНО ДРУЖЕСТВО ПО ЧЕРНО

утвърдено съ височайшии указъ № 257 отъ 15 Декемврий и спомагано отъ българското княжеско правителство ежеготно 9% субсидия отъ внесенния капиталъ.

ОСНОВЕНЪ КАПИТАЛЪ 2,000,000 ЛЕВА ЗЛАТНИ РАЗДѢЛЕН НА 5000 АКЦИИ ПО 400 Л. ЗЛАТНИ ЕДНАТА

Съгласно чл. чл. 12 и 60 отъ устава Привременний Комитетъ гарското Търговско Параходно Дружество, честь има да убави на знание, че се изваждатъ за продажъ 2500 поименни и 1250 безименни Подписката ще става само при Българската Народна банка въ Софоповетѣ и въ Варна, Руссе, Търново и Пловдивъ, и при всичкитѣ респонденти въ околнискитѣ градове както и въ странство гдѣто има

1250 отъ безименнитѣ акции купува българското княжеско правителство

СТОЙНОСТЪТА НА АКЦИИТѢ Е 400 ЛЕВА ЗЛАТНИ ЕДНАТА, ПЛАТЕНИ КАКТО

100 лева златни при подписването.
100 „ „ единъ мѣсець слѣдъ именната поканя и обивяването
100 „ „ слѣдъ два мѣсеца, считани отъ деня на послѣдната

Подписката се отваря на 5 идущий Априлий и ще тръгне на 21 Априлий 1893 година.

Слѣдъ закриването на публичната подписка, ще стане общо дѣлене (репартиция) на акциитѣ между подписовачитѣ.

г. Варна, 1-й Мартъ 1893 година.

ПРИВРЕМЕННИЙ КОМИТЕТЪ

Търново, Кооперативна печатница „Работникъ“